

DUTCH A2 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS A2 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS A2 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 4 May 2009 (afternoon)
Lundi 4 mai 2009 (après-midi)
Lunes 4 de mayo de 2009 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A consists of two passages for comparative commentary.
- Section B consists of two passages for comparative commentary.
- Choose either Section A or Section B. Write one comparative commentary.
- It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- La section A comporte deux passages à commenter.
- La section B comporte deux passages à commenter.
- Choisissez soit la section A, soit la section B. Écrivez un commentaire comparatif.
- Vous n'êtes pas obligé(e) de répondre directement aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le souhaitez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- En la Sección A hay dos fragmentos para comentar.
- En la Sección B hay dos fragmentos para comentar.
- Elija la Sección A o la Sección B. Escriba un comentario comparativo.
- No es obligatorio responder directamente a las preguntas de orientación que se incluyen, pero puede utilizarlas si lo desea.

Kies deel A of deel B.

DEELA

Analyseer en vergelijk de volgende twee teksten.

Behandel de overeenkomsten en verschillen tussen de twee teksten en hun thema(s). Geef daarbij tevens commentaar op de manier waarop de schrijvers gebruik maken van elementen als structuur, stemming, beeldspraak en andere stijlelementen om hun bedoelingen duidelijk te maken. De richtvragen kun je gebruiken als startpunten voor je commentaar. Het is niet verplicht om ze direct te beantwoorden.

Tekst 1

Overheid moet vuurwerk beperken

De populariteit van vuurwerk neemt elk jaar toe. We hebben het nieuwe jaar ingeluid met 200 000 000 knallen: een verdubbeling ten opzichte van 10 jaar geleden. Aan het steeds massaler gebruik van vuurwerk kleven echter grote bezwaren.

5 Allereerst de toenemende luchtvervuiling. In Rotterdam en Den Haag was de luchtverontreiniging in de eerste uren van het nieuwe jaar achttien keer zo hoog als op een gewone dag. Dat is twaalf keer boven de wettelijke norm. Op elke andere dag zou iedereen ten strengste worden ontraden zich buiten de deur te begeven.

10 Ook neemt de geluidsoverlast steeds grotere vormen aan. Gedurende de hele oudejaarsdag, en vaak ook al dagen daarvoor, lijkt de stad veranderd in een oorlogsgebied. Dieren raken gestresst en ook veel mensen voelen zich er niet prettig bij.

Ten slotte zit er ook in het aantal vuurwerkslachtoffers een stijgende lijn. Ook dit jaar zijn er weer meer mensen gewond geraakt dan vorig jaar. Onder de slachtoffers zijn veel kinderen en meer dan de helft van de getroffen is toeschouwer of voorbijganger.

15 De vuurwerktraditie brengt dus belangrijke nadelen met zich mee. Wat te doen? Een vuurwerkloze jaarwisseling is geen optie. Daarmee ontdoe je Oud en Nieuw van een populair gebruik. Maar doorgaan op de weg van toenemend vuurwerkgebruik is ook onwenselijk. De oplossing is een drastische inperking.

20 Maar hoe krijg je die vermindering voor elkaar? Er moeten meer centrale vuurwerkshows komen. Dat is veiliger en je vermindert er de vervuiling en geluidsoverlast mee. Gemeenten zouden zulke shows kunnen faciliteren of zelfs organiseren. Daarnaast moet de landelijke overheid een ontmoedigingsbeleid voeren door een extra milieuheffing op vuurwerk in te stellen en het toegestane quotum per persoon te verlagen. Met die maatregelen zal het individuele vuurwerkgebruik met 20 tot 30 procent worden teruggedrongen.

25 De enige echt effectieve maatregel is echter het instellen van een volledig verbod op het afsteken van consumentenvuurwerk. Dat is dan alleen nog toegestaan aan professionals die een show verzorgen voor groot publiek. Dat is al het geval in veel omringende landen.

30 Natuurlijk zal het voor veel mensen wennen zijn als ze zelf geen rotjes en gillende keukenmeiden meer mogen afsteken. Maar dan kunnen ze kijken naar een spectaculaire vuurwerkshow zonder geraakt te worden door verdwaald vuurwerk of naar binnen te worden gejaagd door kruitdampen. Oud en Nieuw zal er alleen maar leuker op worden!

Arno Bonte/David Rietveld, ingezonden brief in *NRC Handelsblad* (2 januari 2008)

Tekst 2

Bijna niemand had het gezien, dat er een brandende ster in haar rechteroog gevallen was. De kleine Barbara gaf een gil als een big die gespeend wordt, maar werd overstemd door de salvo's van het vuurwerk. Vlug stopte haar moeder een in honing gedoopte speen in haar mond en keek beschaamd om zich heen. Om zich daarna te schamen voor haar schaamte. Madame Vidal
 5 spuugde op haar zakdoek en depte het oogje van het kind. Het arme wicht, amper acht maand oud, voelde de pijn blijkbaar niet meer. Het getroffen oog zat helemaal dicht, maar het andere sperde ze wijd open om meer naar het azuurblauwe uitspansel te kijken.

Terwijl madame Vidal zich met de kinderwagen naar de dichtstbijzijnde hulppost spoedde, staarden honderdduizenden mensen als betoverd naar het blauwe vuur. Dit was waarvoor ze
 10 allemaal in trams en treinen en automobielen naar hier waren gekomen: het Grootste Vuurwerk Aller Tijden, dat een waardig slot moest bieden aan Expo '58, de wereldtentoonstelling in Brussel.

Van alle kanten was het volk toegestroomd naar de Heizelvlakte. Al uren van tevoren hadden ze met klapstoeltjes en krukjes de beste plaatsen ingenomen. De kramen deden gouden zaken met
 15 de verkoop van kip aan 't spit, *Coca-Cola*, softijs en andere nieuwigheden, en niemand scheen het lange wachten op het donker moe te worden's. Avonds werd het aantal toeschouwers op een miljoen geschat. Voertuigen werden in de chaos op straat achtergelaten en de politie rukte uit om de tramrails vrij te maken. Overal in het feestende Brussel dromden mensen samen op pleinen en kruispunten. De best gelegen daken stonden zo vol kijkers dat ze het bijna begaven. Toen het
 20 tien uur sloeg, hield iedereen de adem in. De carrousels stopten met draaien. De herbergen stopten met tappen. Doodstil werd het, even toch.

Vervolgens scheurde de explosie van de eerste saluutbom de avondlijke stilte uiteen. "Een publiek van een miljoen, welke kunstenaar kan dat dromen? Niemand, tenzij mijn
 25 man Felix," zei madame Vidal trots tegen haar buurman. "Mon Dieu," zuchtte de schele bommenmaker uit Parijs, die naast haar verbijsterd naar de hemelsblauwe regen stond te kijken. Het volgende moment trof een blauw sterretje het rechteroog van de nog geen eenjarige Barbara. Het siste als een oliedruppel in een hete pan.

Chris de Stoop, bewerkte openingspassage uit de roman *De vuurwerkmeester*,
 Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam (2005)

- In tekst 1 gebruikt de auteur verschillende vormkenmerken om de lezer bij de tekst te betrekken. Welke vormkenmerken herken je?
- Tekst 2 heeft een opbouw die niet-chronologisch en cyclisch is. Hoe steunen deze kenmerken het thema van tekst 2?
- Tekst 2 beschrijft zowel de opwinding die vuurwerk veroorzaakt als de gevaren. Gebeurt dat ook in tekst 1?

DEEL B

Analyseer en vergelijk de volgende twee teksten.

Behandel de overeenkomsten en verschillen tussen de twee teksten en hun thema(s). Geef daarbij tevens commentaar op de manier waarop de schrijvers gebruik maken van elementen als structuur, stemming, beeldspraak en andere stijlelementen om hun bedoelingen duidelijk te maken. De richtvragen kun je gebruiken als startpunten voor je commentaar. Het is niet verplicht om ze direct te beantwoorden.

Tekst 3**Terug naar de jaren zeventig is al fataal**

Op weg naar mijn werk in de trein was ik onthand. In mijn tas sjouwde ik een laptop mee, maar mijn digipas had ik thuis laten liggen. Dat is een rekenmachientje waarmee ik een code kan produceren waarmee mijn computer toegang krijgt tot het bedrijfsnetwerk. Dan zou ik artikelen kunnen lezen en corrigeren, en met collega's kunnen overleggen. In een kwartiertje had ik dan van alles gedaan; dertig jaar geleden was daarvoor een halve dag nodig geweest.

Mijn laptop zit vol met dienende dwergjes die met een stroompje tot leven worden gewekt. Er lopen bedienden rond die berichten selecteren en in postvakken leggen, die uitzendingen en kranten uit de hele wereld afleveren. Met een toetsenbord kunnen teksten worden gemaakt en snel worden gecorrigeerd. Vervolgens kan het bericht in een flits worden doorgestuurd naar de redactie van mijn krant. Kortom, in mijn plastic kantoortje werkt een groot aantal functionarissen, van accountant tot speelhalhouder, van beveiligingsagent tot fotozetter. Wie had dertig jaar geleden gedacht dat dit mogelijk was? Elke nieuwe computer kan meer dan de volgende en we kunnen niet meer zonder.

Een vijand hoeft ons niet eens meer naar het stenen tijdperk terug te bombarderen. De jaren zeventig zijn al dodelijk genoeg. Toen waren er nauwelijks microprocessors. Dat zijn elektronische schakelcircuits, minicomputertjes, die kunnen worden geprogrammeerd. De vijand kan ons naar die jaren zeventig laten teruggaan door alle microprocessors in één klap uit te schakelen. Theoretisch kan dat door een kernexplosie op grote hoogte. De mensen overleven dat, maar de elektromagnetische impuls (EMP) van zo'n klap bezorgt de computerdwergetjes een acute hartverlamming. Beveiliging daartegen is mogelijk, maar te duur om overal toe te passen.

Na de flits zullen de mensen denken: "Hèhè, dat heb ik overleefd", maar dan begint het pas. De muziek houdt op en het wordt donker en koud. Gas en licht zijn uitgevallen. Geen telefoon of tv. Vluchten kan ook niet meer, want de auto's blijven stilstaan. Alleen de fiets doet het nog. De rijken zijn niet langer rijk, want door het overlijden van de computerdwergetjes zijn bankrekeningen en aandelen verdwenen. Lang niet alle transacties zijn vastgelegd op papier. Wat is papiergeld dan nog waard? Mensen gaan ruilen: diamanten tegen spek, een schilderijtje tegen een brood, net als in de oorlog. Maar het graan moet met de hand worden gemaaid en het brood moet zonder hulp van een microprocessor worden gebakken bij open vuur. Wie weet nog hoe dat moet? Al gauw ontstaat honger.

Het zal jaren kosten om een samenleving opnieuw op te bouwen. Dan is drie kwartier in de trein zonder computer best te doen.

Maarten Huygen, bewerkt opinieartikel uit *NRC Handelsblad* (22 december 2007)

Tekst 4

Stadgenoot

Hij is het licht vergeten
en het gras vergeten
en al die kleine levende kevertjes
en de smaak van water en waaien

5 hij is de geur vergeten
van het hooi de grijze vacht van de schapen
de varens de omgelegde aardkluiten

zijn binnen is geen nest zijn buiten
geen buiten zijn tuin een vaas

10 hij is ook
de bliksem vergeten de rauwe
hagel op zijn voorhoofd

hij zegt niet: graan meel brood
hij ziet de vogels niet weggaan
15 en de sneeuw niet komen

hij zal bang en verongelijkt doodgaan.

Jan G. Elburg, gedicht uit *Drietand*, De Bezige Bij, Amsterdam (1960)

- Tekst 3 waarschuwt voor een gevaar van het huidige leven. Welk gevaar is dat?
 - Tekst 4 gaat over een vergelijkbaar gevaar. Wat is dit gevaar?
 - In beide teksten is herhaling een belangrijke stijlfiguur. Waarom?
-